

Valdībā izskatīts ziņojums par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību publisko piedāvājumu

Publicēts pirms vairāk nekā 1 gada

Publicēts: 09.04.2024.

Otrdien, 9. aprīlī, valdība izskatīja ziņojumu par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām, kas būtu virzāmas sākotnējam publiskajam piedāvājumam, lai uzņēmumi varētu piesaistīt papildu privāto kapitālu to attīstības mērķu finansēšanai, saglabājot uzņēmuma vairākuma akciju valsts vai pašvaldības īpašumā. Publiskais piedāvājums nozīmē, ka uzņēmuma akcijas pirmo reizi tiek publiski piedāvātas iegādei plašam potenciālo ieguldītāju lokam, tostarp iedzīvotājiem un lieliem jeb institucionālajiem investoriem. Publiskajam piedāvājumam seko akciju iekļaušana biržas sarakstā (kotācija).

Ar ziņojumu valdībai piedāvāts pieturēties pie iepriekš izvirzītā mērķa – sasniegt 9% akciju tirgus kapitalizāciju 2027. gadā. Ņemot vērā to, ka uz 2023. gada beigām akciju kapitalizācijas līmenis bija tikai 1,8% no iekšzemes kopprodukta (IKP), izvirzītais mērķis ir ambiciozs. Valdība ambīciju attiecībā uz nosprausto mērķi nemazina, jo, sasniedzot tādu kapitalizācijas līmeni, kapitāla tirgus būtu pietiekami izsverama alternatīva papildus banku aizdevumiem jebkuram uzņēmumam, kam nepieciešama finansējuma piesaiste. Tas dotu lielākas ieguldījumu izvēles iespējas privātpersonām un institucionāliem investoriem.

Akciju tirgus kapitalizācija Latvijā pašlaik būtiski atpaliek gan no kaimiņvalstīm, gan Eiropas Savienības (ES) vidējā rādītāja, tādēļ valsts kapitālsabiedrību kotācija biržā ir būtisks solis kopējai kapitāla tirgus attīstībai Latvijā. Tā ir arī labvēlīgas vides veidošana privātā sektora iesaistei kapitāla tirgus attīstībā, to veicinot ar pozitīvu piemēru.

Kapitāla piesaiste nereti ir nepieciešama, lai uzņēmumi varētu izvērst savu darbību un arī uzņemties lielāku saistību apjomu.

Nepietiekams kapitāls ir viens no iemesliem, kādēļ kredītēšana Latvijā nepieaug pietiekoši dinamiski.

Valdības rīcība kopš pagājušā gada ir turpinājusies divos virzienos, strādājot pie labvēlīgas vides un nepieciešamo atbalsta instrumentu radīšanas, lai veicinātu kapitāla tirgus attīstību, kā arī izvērtējot valsts un Rīgas valstspilsētas uzņēmumu tālākās attīstības mērķus, lai izlemtu par tiem uzņēmumiem, kas būtu virzāmi sākotnējam publiskam piedāvājumam. Tāpat izvērtētas vairāk nekā 20 kapitālsabiedrības un to iespējama dalība kapitāla tirgū.

Maz attīstīta kapitāla tirgus dēļ daudz jaunu, strauji augošu un inovatīvu uzņēmumu no Eiropas savu darbību pārvieto ārpus ES, ņemot vērā finansējuma piesaistes izdevīgākus pieejamības nosacījumus citviet. Latvijas valdības iesāktais darbs kapitāla tirgus attīstības veicināšanai iet kopsolī ar ES līmenī izvirzītajām prioritātēm kapitāla tirgus savienības izveidē ar mērķi veicināt finansējuma pieejamību zaļās un digitālās pārejas finansēšanai.

Izanalizējot pašreizējo situāciju un iespējas, pašlaik tiek apsvērta AS "Air Baltic Corporation" virzība, un uzņēmums jau aktīvi strādā, lai sagatavotos sākotnējā publiskā piedāvājuma īstenošanai. FM redz potenciālu arī AS "Latvenergo" "zaļā" meitasuzņēmuma dibināšanā un tā kotācijā biržā, kas dotu iespēju piesaistīt finansējumu tik nepieciešamo atjaunojamo energoresursu projektu attīstīšanai, tādējādi stiprinot Latvijas enerģētisko neatkarību.

Valdība uzklauzīja AS "Augstsprieguma tīkls" turpmākos attīstības plānus un investīciju vajadzības, kuru finansēšanai sākotnējais publiskais piedāvājums, uzņēmuma mazākuma daļu kotēšanai, varētu būt apsverama alternatīva. Ņemot vērā to, ka uzņēmums pārvalda kritisko infrastruktūru, šāda soļa spēšanu rūpīgi jāizsver un tam būs nepieciešamo grozījumi normatīvajos aktos. Pēc tam, kad sadarbībā ar pārējiem Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem pabeigs Baltijas elektroenerģijas sistēmas sinhronizāciju ar kontinentālās Eiropas elektrotīkliem projektu, apsverama daļēja AS "Augstsprieguma tīkls" kotēšana, pirms tam veicot attiecīgus grozījumus normatīvajos aktos.

Paredzams, ka valdības dienas kārtībā nonāks arī jautājums par SIA "Latvijas Mobilais telefons" un SIA "Tet". Tāpat valdībai arī jāpieņem lēmumi par Latvijas Pasta sākotnējā publiskā piedāvājuma nepieciešamību, kontekstā ar aktualizētu kapitāla un finansējuma piesaistes izvērtējumu atbilstoši aktuālai uzņēmuma stratēģijai.

No Rīgas valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībām biržā varētu nonākt SIA "Rīgas Ūdens", kas obligāciju emisiju plāno 2025. – 2026. gadā, un SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ar sākotnējo publisko piedāvājumu.

Tāpat valdība augsti vērtē to, ka arvien vairāk privāto uzņēmumu dalību kapitāla tirgū vērtē kā labu alternatīvu finansējuma piesaistei, jo tikai valstij kopā ar privāto sektoru izdosies nodrošināt to, ka kapitāla tirgus attīstās un dod pienesumu Latvijas ekonomikas ilgtspējīgai attīstībai. Darbs pie kapitāla tirgus attīstības neaprobežojas tikai ar valsts un pašvaldību uzņēmumiem un to daļu kotēšanas biržā. Joprojām turpinās atbalsta programmas darbība, lai sniegtu atbalstu tiem uzņēmumiem, kas gatavojas dalībai biržā, kā arī tuvākajā laikā noslēgsies darbs pie IPO fonda izveides.

Ziņojumā ietverti konceptuāli lēmumi par privātā kapitāla piesaistes iespējām. Savukārt sākotnējā publiskā piedāvājuma nosacījumus, tai skaitā iespējamo cenu vai tās amplitūdu nosaka emisijas prospektā, kas vēlāk tiks izstrādāts atsevišķi konkrētam uzņēmumam un kuru apstiprina Latvijas Banka.

Turpmāk aktuālos jautājumus, kas sasaistīti ar valsts kapitālsabiedrību, kas virzāmas sākotnējam publiskam piedāvājumam, paredzēts skatīt Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padomē.

Datums

9. aprīlis, 2024

Laiks

12.00

Atrašanās vieta

Ministru kabinets

Ministru kabineta sēde

Notiek Ministru kabineta sēde. Mediju iespējas: foto/video sēdes sākumā, pēc sēdes – preses konference (klātienē/attālināti). ...

[Ministru kabinets](#)

Autors: Finanšu ministrija

Saistītas tēmas

[Finanšu ministrija](#)

[Ministru kabinets](#)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-izskatits-zinojums-par-valsts-un-pasvaldibu-kapitalsabiedribu-publisko-piedavajumu>